

Commissie Mijnbouwschade
Postbus 965
6040 AZ Roermond
algemeen@commissiemijnbouwschade.nl

Harlingen, 2 juni 2022

Betreft: Bijeenkomst 19 mei

Geachte mevrouw [REDACTED], heer [REDACTED],

Dank voor uw bezoek aan Harlingen afgelopen maand. Het was goed kennis te maken en informatie uit te wisselen. In grote lijnen kwamen drie onderwerpen ter sprake.

1. Taak en taakopvatting Commissie Mijnbouwschade

U lichtte toe dat de gebrekkige afhandeling van schade door mijnbouw in 2020 leidde tot instelling van de Commissie Mijnbouwschade. Uw Commissie heeft tot taak burgers te ontzorgen en doet dat vanuit een onafhankelijke positie en met onafhankelijke deskundigen.

U onderschrijft dat de schadeafhandeling nog verre van optimaal is, ook sinds uw aantreden. Partijen zoals kerkbestuurders kunnen bijvoorbeeld niet bij uw Commissie aankloppen en u behandelt enkel materiële bovengrondse schades. Funderingsschade blijft een probleem dat voor rekening van de burger komt, net als bijvoorbeeld gewasschade, psychische schade, imagoschade en bedrijfsschade.

Vrijwilligers in een kerkbestuur verschillen wat ons betreft in niets van de burgers die u wordt geacht te ontzorgen. Hetzelfde geldt voor een vereniging van eigenaren. Wij vinden het evenmin uit te leggen dat een scheur in een muur tot aan het maaiveld wordt vergoed, maar daaronder niet. Juist dáárom koerst de Pilot Harlingen op een 'nieuw veiligheidsdenken' in dit land. Het moet anders dan voorheen, en daar streeft onze stichting actief naar. Uw Commissie neemt een andere positie in, gaf u in het gesprek aan: u "werkt op een tegeltje" en hebt niet de intentie daar buiten te treden. Als burgerinitiatief ervaren wij dat als teleurstellend. Uw Commissie is de aangewezen partij om burgers bij mijnbouwschade bij te staan. Dat u daarbij niet streeft naar een rechtvaardiger afhandeling van die schade vinden wij jammer.

U gaf aan maatschappelijke onrust te vrezen wanneer de schadeprotocolen worden veranderd. Wij denken dat ze politiek wellicht volstaan, maar maatschappelijk zeker niet – u onderschreef dat ook met zoveel woorden. Ondanks een jaar van consultaties van gemeenten, provincies en belangengroepen is het 'zoutschadeprotocol' door de minister vrijwel ongewijzigd vastgesteld. Alsnog aanpassen zou daarom maatschappelijk juist rust brengen.

2. Bruikbaarheid meetresultaten voor schadebepaling

Van onze kant hebben wij de initiatieven van de Pilot Harlingen toegelicht, in het bijzonder de onder- en bovengrondse metingen. Wij zetten die samen met Frisia Zout, Gemeente Harlingen, Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân in gang met hetzelfde doel als uw Commissie: het ontzorgen van de burger. Immers, wanneer bewegingen in de bodem 24/7 worden gemeten en de huidige staat van de historische bebouwing van Harlingen tot op millimeterniveau wordt vastgelegd, kan in de toekomst de samenhang tussen eventuele schade en bodemdaling als gevolg van zoutwinning overtuigender worden aangetoond, of juist weerlegd. Alle partijen, van zoutwinner tot burger, zijn met het transparant maken van veranderingen in de bodem en het grondwaterpeil geholpen – althans, dat was onze gedachte.

U staat hier anders in. De Commissie laat uitsluitend onderzoek doen nádat schade is ontstaan. Over bruikbaarheid daarbij van de Harlinger meetresultaten wilt u zich niet uitspreken, evenmin als over de toegepaste methode of de gebruikte apparatuur. Het Staatstoezicht op de Mijnen had ons daarvoor wel naar u verwezen. Daarmee blijft onzeker of wij de tonnen aan publiek geld, die de komende decennia zijn gemoeid met het vastleggen van een nulsituatie en de metingen van de ontwikkelingen in de bodem tijdens de zoutwinning, verantwoord besteden. We zullen dit voor het eerstkomende overleg met de Pilot-partijen agenderen.

Een schademelder moet bepaalde basisgegevens aanleveren, zegt uw website. En: “Heeft u andere informatie waarmee u kunt laten zien dat de schade door mijnbouw komt? Stuur deze dan mee (...)”

U doet deze oproep, maar wilt de potentiële schademelder niet aangeven hoe hij de gevraagde informatie zó kan verzamelen, dat die later voor de schadebehandeling door de Commissie optimaal bruikbaar is. Daarmee blijft de burger alsnog in onzekerheid achter.

Wij hebben u de afgelopen anderhalf jaar meerdere keren aangeboden mede of desnoods zelf te bepalen hoe en welke meetdata in Harlingen in de aanloop naar potentieel te verwachten bodemdalingsschade door zoutwinning wordt verzameld. U bent er niet in geslaagd ons duidelijk te maken wat u daarvan weerhoudt. U wilt als Commissie Mijnbouwschade onafhankelijk blijven, maar het naar uw wens inrichten van metingen staat dat onzes inziens niet in de weg – of het moet zijn dat het vastleggen van een nulsituatie sowieso “onmogelijk” is, zoals u stelde, “aangezien er altijd bodembewegingen zijn en Nederland doorlopend zakt.” Die stelling slaat inderdaad de bodem onder onze Harlinger metingen weg, en overigens ook onder alle metingen op dit vlak in Nederland.

3. Commissie Mijnbouwschade versus burgerlijke rechter

Wat betreft de juridische waarde van de adviezen van de Commissie Mijnbouwschade onderstreepte u dat de mijnbouwmaatschappijen gehouden zijn aan het oordeel van de Commissie; de burger heeft wél de mogelijkheid de schademelding alsnog aan de civiele rechter voor te leggen. Dit gegeven verdween als punt 10 uit het Stappenplan op uw website, maar u bent bereid te bekijken of dit voor burgers alsnog weer zichtbaar kan worden gemaakt.

Diversen

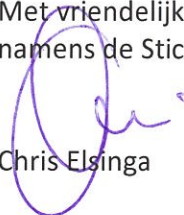
Ten slotte kwamen nog wat andere punten kort aan de orde:

- We gaven u ter informatie de laatstverschenen nieuwsbrieven en het jaarverslag 2020 van de Pilot Harlingen mee. Als afgesproken zullen we de Commissie laten opnemen in de verzendlijst, zodat u publicaties als deze voortaan digitaal ontvangt.
- De eerdergenoemde brief van 21 februari 2022 is als download op onze website te vinden. Uw verzoek was die te anonimiseren, en dat deden wij inmiddels.
- Burgers, verenigd in de Stichting Winamer Belang, worstelen met schade die de afgelopen 25 jaar tijdens de zoutwinning in Noordwest Fryslân is ontstaan. Frisia Zout ontkent de veroorzaker te zijn en bij gebrek aan een nulmeting is het tegendeel niet te bewijzen. De zaak sleept zich inmiddels al jaren voort, is afgelopen najaar onder de aandacht gebracht van de Parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen en speelde ook bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen weer op. Uw Commissie beschikt over de expertise om met terugwerkende kracht schadeoorzaken aan te wijzen. Wij zien die graag ingezet en u bent bereid met de betrokken inwoners in gesprek te gaan, waarvoor dank. De voorzitter van de stichting is Rinze Post, 0517-██████, 06-██████ of ████████
- Aan de orde kwam ook nog even de schade-expertise die uw Commissie inzet. Volgens uw jaarverslag betreft dit 10BE, met een tweede bureau als back up. 10BE werd na een openbare aanbesteding door RVO gekozen voordat de Commissie aantrad.

U bent niet teruggekomen op de vraag die we u 21 februari 2022 schriftelijk voorlegden en die we bij brief van 10 mei herhaalden, in de aanloop naar ons gesprek van donderdag. Daarmee gaan wij ervan uit dat de Commissie schademeldingen niet in behandeling neemt wanneer de melder eerder via een 'keukentafelgesprek' met Frisia Zout heeft onderhandeld. Dit is overigens, zoals in februari al aangegeven, tegen de eerdere afspraken in.

Nogmaals dank voor uw komst naar Harlingen om uw positie te verhelderen. Van onze kant blijven we ons inspannen om het ontstaan van mijnbouwschade te voorkomen en om een eerlijker, allesomvattende vergoeding van schade door mijnbouw te bereiken.

Met vriendelijke groet,
namens de Stichting Bescherming Historisch Harlingen

Chris Elsinga